

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Οι μελλοντικές προοπτικές της γεωργίας στις περιοχές με ειδικά φυσικά μειονεκτήματα (ορεινές, νησιωτικές και εξόχως απόκεντρες περιφέρειες)»

(2008/C 120/11)

Στις 27 Σεπτεμβρίου 2007 και σύμφωνα με το άρθρο 29, σημείο Α των διατάξεων εφαρμογής του εσωτερικού κανονισμού της, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να εκπονήσει μια γνωμοδότηση με θέμα:

«Οι μελλοντικές προοπτικές της γεωργίας στις περιοχές με ειδικά φυσικά μειονεκτήματα (ορεινές, νησιωτικές και εξόχως απόκεντρες περιφέρειες)».

Το ειδικευμένο τμήμα «Γεωργία, ανάπτυξη της υπαίθρου και περιβάλλον», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 27 Νοεμβρίου 2007 με βάση την εισηγητική έκθεση του **κ. Gilbert BROS.**

Κατά τη 440η σύνοδο της ολομέλειας στις 12 και 13 Δεκεμβρίου 2007 (συνεδρίαση της 12ης Δεκεμβρίου 2007), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 127 ψήφους υπέρ, 1 ψήφο κατά και 6 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Στις 13 Σεπτεμβρίου 2006 η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε μια γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα «Οι μελλοντικές προοπτικές της γεωργίας στις περιοχές με ειδικά φυσικά μειονεκτήματα (ορεινές, νησιωτικές και εξόχως απόκεντρες περιφέρειες)»⁽¹⁾.

1.1.1 Στην εν λόγω γνωμοδότηση η ΕΟΚΕ αφιερώνει ένα ολόκληρο κεφάλαιο, το κεφάλαιο 4, στα προβλήματα των ορεινών περιφερειών υπογραμμίζοντας, μεταξύ άλλων, την αναγκαιότητα

- μιας ειδικής πολιτικής της ΕΕ υπέρ των ορεινών περιοχών,
- ενός εναρμονισμένου ορισμού εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- χορήγησης προτεραιότητας στις ορεινές περιοχές κατά την κατανομή πιστώσεων του δεύτερου πυλώνα,
- εμπέδωσης των μέτρων αποζημίωσης των αγροτών στις ορεινές περιοχές,
- συνδυασμού της αγροτικής και περιφερειακής πολιτικής για καλύτερα αποτελέσματα στις ορεινές περιοχές.

1.2 Στις 7 Δεκεμβρίου 2006, στο πλαίσιο μιας συνεδρίασης πολιτικού διαλόγου με την οποία ολοκληρώθηκε η σύνοδος ολομέλειας της Επιτροπής των Περιφερειών, ο José Manuel BARROSO, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δήλωσε ότι τάσσεται υπέρ της κατάρτισης μιας **Πράσινης Βίβλου σχετικά με το μέλλον των πολιτικών υπέρ των ορεινών περιοχών.**

1.3 Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η ΕΟΚΕ έκρινε σκόπιμη την κατάρτιση μιας συμπληρωματικής γνωμοδότησης ούτως ώστε να μπορεί να πάρει θέση όσον αφορά την αρχή της εκπόνησης της εν λόγω πράσινης βίβλου.

1.4 Είναι γεγονός ότι το σύνολο των ευρωπαίων πολιτών επωφελείται από ποικίλα δημόσια και οικονομικά αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται από τις ορεινές περιοχές. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται:

- η μείωση των φυσικών κινδύνων (προς όφελος τόσο των κατοίκων των ορεινών περιοχών όσο και των κατοίκων λοιπών περιοχών, παραδείγματος χάρι μέσω της προστασίας των διαδρόμων μεταφορών),

- τα φυσικά τοπία για δραστηριότητες αναψυχής και τουρισμού (απολύτως απαραίτητα για τους πολίτες μιας αστικοποιημένης ηπείρου και για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα),

- μια σημαντική βιοποικιλότητα,

- μοναδικά αποθέματα νερού,

- προϊόντα υψηλής ποιότητας, κυρίως τρόφιμα.

1.5 Χωρίς την κατάλληλη διαχείριση των ορεινών περιοχών από τους ανθρώπους που ζουν σε αυτές, η παραγωγή αυτών των αγαθών και υπηρεσιών διακυβεύεται.

1.6 Σήμερα είναι αναγκαία η αντιμετώπιση νέων σημαντικών προκλήσεων, τωρινών και μελλοντικών, όπως η ενίσχυση του οικονομικού ανταγωνισμού, η δημογραφική μετάβαση, η κλιματική αλλαγή, κλπ. Αν και αυτές οι προκλήσεις αφορούν όλα τα εδάφη, ο αντίκτυπός τους είναι πολύ πιο αισθητός στις ορεινές περιοχές και απαιτεί, ως εκ τούτου, ειδικά μέτρα αντιμετώπισης.

1.7 Ωστόσο, οι περισσότερες πολιτικές που εφαρμόζονται στις ορεινές περιοχές είναι τομεακές και συχνά υιοθετούνται εκτός των περιοχών αυτών, χωρίς τη δέουσα συνεκτίμηση των ιδιαιτεροτήτων τους. Οι δημόσιες πολιτικές για τις ορεινές περιοχές έχουν την τάση να είναι κοινότητες, να καλύπτουν και άλλα εδάφη, και να μην λαμβάνουν επαρκώς υπόψη τις ιδιαιτερότητες των εν λόγω περιοχών. Ταυτόχρονα, οι ευρωπαϊκές και εθνικές δημόσιες πολιτικές εστιάζουν ολοένα και περισσότερο στα συγκριτικά πλεονεκτήματα των εδαφών, τα οποία αποτελούν αντικείμενο προώθησης ή ανάπτυξης.

1.8 Παρά τη σημασία τους σε ευρωπαϊκή κλίμακα υπάρχει περιθωριοποίηση των ορεινών περιοχών στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών πολιτικών και έντονη έλλειψη αναγνώρισης των δυνατοτήτων τους όσον αφορά τη συμβολή τους στην ανάπτυξη της Ευρώπης και στην πολυμορφία της, ιδίως χάρη στις καινοτόμες προσεγγίσεις τους.

1.9 Για τους λόγους αυτούς, η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ μιας πολιτικής προσέγγισης με μεγαλύτερη συνοχή και καλύτερη ενσωμάτωση. Οι ορεινές περιοχές έχουν ανάγκη μια οριζόντια και εδαφική προσέγγιση της βιώσιμης ανάπτυξής τους.

⁽¹⁾ EE C 318 της 23.12.2006, σ. 93.

1.10 Μια ευρωπαϊκή πράσινη βίβλος σχετικά με το μέλλον της πολιτικής για τις ορεινές περιοχές θα επέτρεπε τον εξορθολογισμό και την παγίωση των υφιστάμενων πολιτικών και πρωτοβουλιών σε ευρωπαϊκή κλίμακα προκειμένου να καταστούν πιο αποτελεσματικές στο ιδιαίτερο πλαίσιο των ορεινών περιοχών. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τη γεωργία των ορεινών περιοχών, όπως αναφέρεται στην εν λόγω γνωμοδότηση. Είναι γεγονός ότι, για την πλειονότητα των ορεινών περιοχών της Ευρώπης, η γεωργία είναι η βάση επί της οποίας αναπτύσσονται οι υπόλοιπες κοινωνικοοικονομικές, αγροβιομηχανικές, τουριστικές και άλλες δραστηριότητες, και χάρη στην οποία διαμορφώνεται ο βαθμός ελκυστικότητας των εδαφών. Ως εκ τούτου, η κοινή γεωργική πολιτική έχει πρωτεύοντα ρόλο και πρέπει να ενσωματωθεί στον απολογισμό των ευρωπαϊκών πολιτικών για τις ορεινές περιοχές, όπως προβλέπεται στην πράσινη βίβλο.

1.11 Η ΕΟΚΕ ζητεί, ως εκ τούτου, να ενταχθεί η πράσινη βίβλος σχετικά με το μέλλον της πολιτικής για τις ορεινές περιοχές το συντομότερο δυνατό στο πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με στόχο τον καθορισμό των θεματικών στρατηγικής σημασίας για τις ορεινές περιοχές στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την αποσαφήνιση των αντίστοιχων αποστολών των διαφόρων επιπέδων εξουσίας και τομέων της οικονομίας καθώς και του μεταξύ τους συντονισμού, την παγίωση των ειδικών στατιστικών δεδομένων στα οποία βασίζονται οι πολιτικές στις εν λόγω περιοχές, τη μελέτη των συνοδευτικών μέτρων και μέτρων στήριξης προς εφαρμογή στις εν λόγω περιοχές εν όψει των στρατηγικών στόχων

Βρυξέλλες, 12 Δεκεμβρίου 2007.

της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την προώθηση μέσω των για την ανάπτυξη των ευρωπαϊκών και εθνικών δημόσιων πολιτικών.

1.12 Διευκολύνοντας την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των ορεινών περιοχών, η **πράσινη βίβλος σχετικά με το μέλλον της πολιτικής για τις ορεινές περιοχές** θα ενταχθεί επίσης στο πλαίσιο της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβόνας και της στρατηγικής του Γκέτεμποργκ. Θα συμβάλλει έτσι στο στόχο της ανάπτυξης και της απασχόλησης και θα βοηθήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση να γίνει μια πιο ανταγωνιστική οικονομία της γνώσης παγκοσμίως τα επόμενα χρόνια. Οι ορεινές περιοχές μπορούν να συνεισφέρουν σημαντικά στο σύνολο της Ευρώπης, για αυτό θα ήταν σκόπιμη η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων τους στον τομέα της καινοτομίας και της ανάπτυξης.

1.13 Κατά τη σύνοδο ολομέλειας της ΕΟΚΕ στις 11 και 12 Ιουλίου 2007, η κ. Danuta HÜBNER, αρμόδια Επίτροπος για θέματα περιφερειακής πολιτικής, αναφέρθηκε στην «εδαφική ατζέντα της ΕΕ» και ανακοίνωσε για το 2008 την κατάρτιση έκθεσης σχετικά με την εδαφική συνοχή, η οποία θα εξετάζει τον αντίκτυπο των κύριων μελλοντικών προκλήσεων στις περιφέρειες και τα μέσα αντιμετώπισής τους. Η ΕΟΚΕ ζητεί να ληφθούν επαρκώς υπόψη οι εδαφικές ιδιαιτερότητες των ορεινών περιφερειών, καθώς και εκείνες των νησιωτικών και εξόχως απόκεντρων περιφερειών, στην τρέχουσα διαδικασία χάραξης της πολιτικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην υλοποίηση της εδαφικής ατζέντας.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ